

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Vår dato: 29.05.2015

Vår ref.: 201001760-164

Arkiv: 611

Deres dato: 16.01.2015

Deres ref.: 2060263

Saksbehandler:

Kristian Marcussen

22959186/kmar@nve.no

420 kV Tonstad – Ertsmyra. Oversendelse av tillatelser

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har i dag gitt Statnett SF konsesjon og ekspropriasjonstillatelse for å bygge og drive to nye kraftledninger mellom Tonstad koblingsanlegg og nye Ertsmyra transformatorstasjon. Konsesjonen gir Statnett tillatelse til å bygge de to nye 420 kV-ledningene i en justert trasé sammenlignet med tidligere konsesjonsgitte løsning. Vedlagt oversendes NVEs tillatelser (anleggskonsesjon og ekspropriasjonstillatelse).

Disse tillatelsene kan påklages, se opplysninger i konsesjonsdokumentet og ekspropriasjonstillatelsen. Eventuelle klager vil bli sendt Dem til uttalelse før saken legges fram for Olje- og energidepartementet.

Vi minner om at ekspropriasjonstillatelsen faller bort hvis skjønn ikke er begjært innen ett år fra endelig vedtak, jf. oreigningsloven § 16.

Bakgrunn

Statnett fikk den 18.12.2013 konsesjon til å bygge to nye kraftledninger mellom dagens koblingsanlegg på Tonstad til nye Ertsmyra transformatorstasjon i Sirdal kommune i Vest-Agder. Tillatelsen til å etablere de to kraftledningene ble gitt i forbindelse med konsesjonen til oppgraderingen av sentralnettet mellom Kvinesdal og Sirdal, etableringen av nye Kvinesdal og Ertsmyra transformatorstasjoner og strømkabelen til Tyskland, Nord.Link.

Etter at denne konsesjonen ble gitt, har Statnett funnet behov for å justere traseen for de to ledningene som knytter sammen dagens koblingsanlegg på Tonstad og nye Ertsmyra transformatorstasjon. Den konsesjonssøkte traseen vil ifølge Statnett redusere HMS-risiko, kostnad og gjennomføringstid, muliggjøre drift på Tonstad – Solhom mens ledningene bygges, redusere behov for utkoblinger for idriftssettelse av Ertsmyra, begrense perioden med kun en forbindelse mellom Tonstad og Ertsmyra og redusere omfang av arbeid i eksisterende stasjoner. Statnett argumenterer for at dette vil redusere behovet for handelsrestriksjoner på strømkablene til utlandet i ombyggingsperioden.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor

Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge

Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord

Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør

Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest

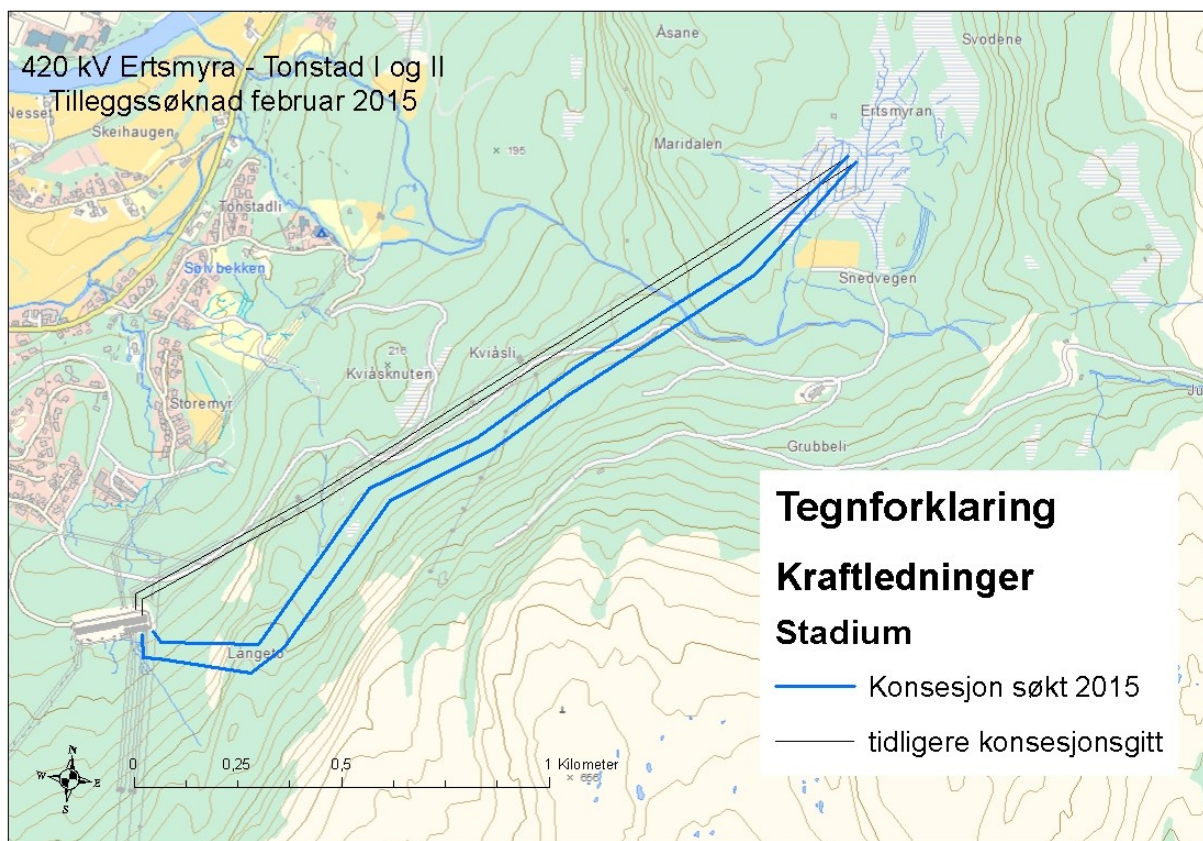
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst

Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Beskrivelse av søknaden

Søknaden om å justere traseen for ledningene mellom Tonstad og Ertsmyra innebærer at ledningene legges lenger sørøst sammenlignet med tidligere konsesjonsgitte alternativ. Kartet nedenfor viser konsesjonsgitte trasé 2013 (svart) og den traseen som nå er tilleggssøkt (blå).

Figur 1 - Konsesjonsgitt trasé desember 2013 er vist med svarte streker. Tilleggssøkt trasé fra februar 2015 er vist med blå streker.

Statnett har også søkt om ekspropriasjonstillatelse og tillatelse til forhåndstiltredelse for nødvendig grunn og rettigheter for bygging og drift/vedlikehold, herunder rettigheter for lagring, atkomst, ferdsel og transport i forbindelse med bygging og drift/vedlikehold av de omsøkte anleggene.

Behandling

NVE sendte søknaden på høring den 04.03.2015, med frist for uttalelse innen 31.03.2015. Søknaden ble sent på høring til Sirdal kommune, Fylkesmannen i Vest-Agder, Vest-Agder fylkeskommune og til de berørte grunneiere.

Innkomne merknader

NVE mottok tre uttalelser til tilleggssøknaden. Uttalelsene er sammenfattet nedenfor.

Sirdal kommune, utvalg for teknikk, landbruk og miljø (17.04.2015) ser positivt på Statnetts planer om justering av ledningene mellom Tonstad og Ertsmyra.

Fylkesmannen i Vest-Agder (19.03.2015) har ingen kommentarer til søknaden.

Tor Audun Tonstad (31.03.2015) tror at den nye ledningstraseen vil bli mer synlig og ledningene vil komme lenger opp mot fjellene. Tonstad ser også fordeler med den nye ledningstraseen og er ikke imot. De har skogsveger i område som de er interesserte i at Statnett benytter seg av og muligens oppgraderer (først og fremst med tanke på utskiftning av master). Avslutningsvis bes det om at NVE pålegger Statnett kamuflering av ledningstraseen.

Statnett har fått tilsendt uttalelsene for kommentar, og har tatt de til etterretning. Til uttalelse fra Tor Audun Tonstad skriver Statnett at de vil kamuflere ledningen og at de vil komme tilbake til grunneieren vedrørende eventuell bruk av skogsveier.

NVEs vurdering av søknaden om konsesjon etter energiloven

Utgangspunktet for NVEs vurdering av denne tilleggssøknaden er den konsesjonsgitte traseen fra 18.12.2013. Behovet for oppgradering av kraftledningene mellom Kvinesdal og Sirdal er vurdert tidligere og NVE mener det ikke foreligger nye opplysninger som danner grunnlag for å vurdere dette på nytt.

Å bygge traseen på sørøstsiden vil ifølge Statnett gi flere tekniske og økonomiske fordeler sammenlignet med den tidligere konsesjonsgitte løsningen, som nevnt ovenfor. NVE ser positivt på at Statnett nå har funnet en løsning som er bedre egnet med hensyn på bygging og drift av disse ledningene og som legger til rette for en mer rasjonell ombygging og drift av øvrige ledninger knyttet til Ertsmyra transformatorstasjon.

Den omsøkte endringen vil medføre at avstanden fra ledningene til nærmeste bebyggelse vil øke. På det meste vil avstanden øke med cirka 250 meter til omtrent 500 meter. I en høringsuttalelse er det påpekt at ledningene vil komme høyere i terrenget og at de dermed blir mer synlig. NVE mener den økte avstanden til bebyggelsen vil kompensere for at ledningene blir liggende høyere i terrenget. Fra Tonstad sentrum vil ledningene uansett være synlig og NVE mener det er positivt at avstanden øker noe. Tor Audun Tonstad har bedt om at NVE setter vilkår om kamuflering av ledningene. NVE vil vise til vedtak av 18.12.2013, stadfestet av Olje- og energidepartementet den 13.10.2014 der det ble satt vilkår om kamuflering av ledningene mellom Tonstad og Ertsmyra. NVE mener den justerte traseen, i likhet med tidligere konsesjonsgitte trase, har god bakgrunnsdekning og går i et område som vil være godt egnet for kamuflering. NVE vil derfor i en eventuell konsesjon opprettholde vilkåret om at ledningene skal kamufleres på hele strekningen mellom Tonstad og Ertsmyra.

Den justerte traseen berører ingen områder med rødlistede eller viktige naturtyper. NVE mener endringen ikke vil være av betydning for naturmangfoldet. Kraftledningene krysser et automatisk fredet kulturminne (deler av en gammel stølsveg). Kryssingen foregår noen meter lenger sør/sørøst enn den tidligere konsesjonsgitte. Statnett opplyser at det ikke vil bli noen direkte konflikt med dette kulturminnet. Virkningen vurderes av NVE til å være tilsvarende som den konsesjonsgitte traseen.

Konklusjon for NVEs vurdering av søknad etter energiloven

NVE mener den omsøkte traseen i tillegg til tekniske og økonomiske fordeler vil være positivt med hensyn på synlighet fra bebyggelse, da avstanden til Tonstad sentrum og nærmeste bebyggelse ved området rundt Høgåsen øker. NVE mener for øvrig at endringen av trasé ikke vil medføre ytterligere ulemper sammenlignet med den løsningen som fikk konsesjon av NVE i desember 2013. NVE vil derfor meddele Statnett SF konsesjon for å endre traseen for de to 420 kV kraftledningene mellom Tonstad koblingsanlegg og Ertsmyra transformatorstasjon.

NVEs vurdering av søknad om ekspropriasjon

Ekspropriasjon innebærer at en grunneier/rettighetshaver må gi fra seg eiendomsrettigheter eller andre rettigheter uten å godta dette frivillig, mot at det i en etterfølgende skjønnssak fastsettes erstatning. Dette vil kunne skje dersom grunneier/rettighetshaver og søker ikke lykkes i å forhandle seg fram til minnelige avtaler.

Hjemmel og omfang av ekspropriasjon

Statnett SF har i medhold av oreigningslova § 2 nr. 19 søkt om tillatelse til å foreta ekspropriasjon av nødvendig grunn og rettigheter for å bygge og drive de omsøkte elektriske anleggene, herunder rettigheter for lagring, atkomst og transport. Oreigningslova § 2 nr.19 gir hjemmel til å ekspropriere «*så langt det trengst til eller for (...) varmekraftverk, vindkraftverk, kraftlinjer, transformatorstasjoner og andre elektriske anlegg.*»

Bestemmelsen gir NVE hjemmel til å samtykke til ekspropriasjon av eiendomsrett eller bruksrettigheter av de omsøkte anlegg.

Søknaden gjelder ekspropriasjon til nødvendig grunn og rettigheter for bygging og drift/vedlikehold, herunder rettigheter for lagring, atkomst, ferdsel og transport i forbindelse med bygging og drift/vedlikehold av de omsøkte anleggene. Det omsøkte tiltaket vil ifølge søknaden berøre fire grunneiere og åtte eiendommer.

Statnett søker om ekspropriasjon til bruksrett for adkomstrettigheter for bruk av veg, terrengtransport fra veg inn til og langs ledningen for all transport knyttet til anlegget. Videre søkes det om klausulering av et rydde- og byggeforbudsbelte i cirka 40 meters bredde for hver av de to ledningene.

Interesseavveining

Samtykke til ekspropriasjon kan bare gis etter at det er foretatt en interesseavveining etter oreigningsloven § 2 annet ledd: «*Vedtak eller samtykke kan ikke gjerast eller gjevast uten at det må reknast med at inngrepet tvillaust er meir til gagn enn skade.*»

NVE har tidligere vurdert behovet for å oppgradere sentralnettet mellom Kvinesdal og Sirdal. Bygging av de to ledningene mellom Tonstad og Ertsmyra er en del av denne oppgraderingen, og står fast ved disse vurderingene. NVE finner ikke grunnlag for å vurdere behovet på nytt.

Interesseavveiningen i denne saken innebærer at hensynet til samfunnets interesse i blant annet forsyningssikkerhet, sammen med reduserte energitap og avbruddskostnader avveies mot hensynet til de grunneiere eller rettighetshavere som blir berørt og til andre allmenne interesser knyttet til miljø i vid forstand.

Enkeltpersoner blir i varierende grad direkte berørt av bygging og drift av de anleggene det er gitt konsesjon til. NVE mener allikevel at de samfunnsmessige fordelene ved dette tiltaket veier tyngre enn hensynet til den enkelte grunneier eller rettighetshaver. NVE mener omleggingen ikke vil medføre ytterligere ulemper for grunneiere enn den som tidligere er meddelt konsesjon. NVE står fast ved vurderingen av tiltaket opp mot oreigningsloven § 2 om at tiltaket tvilløst er mer til gagn enn til skade. Det foreligger ingen nye forhold som gjør at NVE vil endre denne vurderingen.

NVEs samtykke til ekspropriasjon

NVE har etter en interesseavveining funnet at de samfunnsmessige fordeler som vinnes ved anleggene utvilsomt er større enn skader og ulemper som påføres andre. Det foreligger derfor grunnlag etter oreigningsloven § 2 annet ledd, jf. § 2 nr. 19 til å gi samtykke til ekspropriasjon for de anleggene Statnett SF har søkt om. Det vises til vedtak om samtykke til ekspropriasjon, ref. NVE 201001760-166.

NVE gjør samtidig oppmerksom på at ekspropriasjonstillatelsen faller bort dersom begjæring av skjønn ikke er framsatt innen ett år etter endelig vedtak er fattet, jf. oreigningslova § 16.

Søknad om forhåndstiltredelse

Statnett søker også om forhåndstiltredelse etter oreigningslova § 25. Forhåndstiltredelse innebærer at tiltakshaver kan sette i gang anleggsarbeidet før skjønn er avholdt/erstatning er fastsatt.

Normalt forutsetter samtykke til forhåndstiltredelse at skjønn er begjært. NVE har foreløpig ikke realitetsbehandlet denne delen av søknaden, og vil avgjøre søknaden om forhåndstiltredelse når skjønn eventuelt er begjært.

Orientering av systemansvarlig

NVE viser til forskrift om systemansvaret i kraftforsyningen. Konesjonæren plikter å informere systemansvarlig uten ugrunnet opphold om planer eller endringer av egne anlegg som kan påvirke driften og utnyttelsen av regional- og sentralnettet, når andre konesjonærer er berørt av dette. Nye anlegg eller endringer i eksisterende anlegg kan ikke idriftsettes uten etter vedtak av systemansvarlig. Plikten til å informere systemansvarlig gjelder også ved senere endringer av anlegget som ikke utløser behovet for ny anleggskonesjon.

Med hilsen

Siv Sannem Inderberg
seksjonssjef

Kristian Marcussen
rådgiver

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg:

Mottakerliste:

Fylkesmannen i Vest-Agder
Geir Aslak Kinden
Olav Magne Tonstad
Sirdal kommune
Statnett SF
Sven Tonstad
Tor Audun Tonstad
Vest-Agder fylkeskommune

